

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Petra Hluštíka, Ph.D. ve věci

žalobce: **T. Č.**
zastoupený advokátem JUDr. Tomášem Hulvou
sídlem nám. Republiky 2/1, 746 01 Opava

proti
žalovanému: **Státní úřad inspekce práce**
sídlem Kolářská 451/13, 746 01 Opava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 11. 2023 č. j. 8087/1.30./23-6, ve věci ručení
za přestupek na úseku zaměstnanosti

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou doručenou krajskému soudu dne 27. 11. 2023 se žalobce domáhal zrušení shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo částečně změněno a ve zbytku zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Oblastního inspektorátu práce pro Moravskoslezský kraj
Shodu s prvopisem potvrzuje

a Olomoucký kraj (dále také „správní orgán I. stupně“) ze dne 30. 6. 2023 č. j. 28509/10.30/22-9,
ve věci ručení za přešupek na úseku zaměstnanosti dle § 140 odst. 1 písm. e) ve spojení s § 141a odst. 1 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“).

2. Žalobce v žalobě formuloval následující žalobní body:

- 1) Napadené rozhodnutí je nezákonné, neboť nedošlo k naplnění podmínek vzniku ručení dle § 141a odst. 1 zákona o zaměstnanosti, jelikož žalobce o nelegální práci nevěděl a ani vědět nemohl. Žalobce nepopírá, že se společností ESTAK STAV, s. r. o. (dále jen „ESTAK STAV“) uzavřel dne 1. 8. 2019 smlouvu o dílo a že zaměstnanci této společnosti dílo plnili. Na základě smlouvy o dílo však nevzniká ručení § 141a odst. 1 zákona o zaměstnanosti. Skutečnost, že smlouvu o dílo plnili cizinci, automaticky neznamená, že jde o nelegální zaměstnance a že by žalobce měl prověřovat oprávněnost jejich pobytu a zaměstnanecký statut. Správní orgán bez jakýchkoliv důkazů a náležitého odůvodnění konstatoval, že žalobce o nelegálním zaměstnávání měl vědět, což však nebylo řádně prokázáno. Je přitom na správním orgánu, aby prokázal splnění zákonných podmínek ručení. Žalobce zdůraznil, že od společnosti ESTAK STAV získal prohlášení obsažené ve smlouvě o dílo, že tato společnost a její zaměstnanci mají všechna potřebná povolení pro výkon práce na území České republiky. Žalobce byl také ústně ujistěn panem I. H., že všechny osoby plnící smlouvu o dílo jsou řádnými zaměstnanci společnosti ESTAK STAV s povoleným pobytem a splňují podmínky pro legální zaměstnávání na území České republiky.
- 2) Žalovaný žalobci nesdělil, jakou konkrétní náležitou péči měl vynaložit k tomu, aby věděl o případném nelegálním zaměstnávání. Z toho žalobce dovozuje nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, neboť žalovaný se nevypořádal se všemi odvolacími námitkami. Pokud žalovaný uvedl, že žalobce měl aktivně kontrolovat pasy a povolení k pobytu zaměstnanců svého dodavatele, je otázkou, na základě jakého právního důvodu by žalobce toto mohl požadovat. Právo zaměstnanců na ochranu osobních údajů považuje žalobce za důležitější než neurčitou náležitou péči vyžadovanou po žalobci. Žalovaný se nevypořádal s námitkou, že zjišťováním osobních údajů zaměstnanců dodavatele by žalobce porušil ochranu jejich osobních údajů. Žalobce je toho názoru, že není oprávněn kontrolovat pasy a povolení k pobytu zaměstnanců dodavatele. Postupem, jenž po něm požadují správní orgány, by žalobce porušil zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, v platném znění a Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů), v platném znění (dále jen „nařízení GDPR“). Žalovaný po žalobci nemůže požadovat náležitou péči, která je v rozporu s jinými právními předpisy.
3. Žalovaný ve vyjádření uvedl, že skutkový stav byl dostatečně zjištěn a podmínky stanovené v § 141a odst. 1 zákona o zaměstnanosti pro vznik ručení byly u žalobce naplněny. Rozhodnutí správních orgánů obou stupňů jsou dle žalovaného správná a souladná s ust. § 3 a § 50 zák. č. 500/2004 Sb., správního řádu, v platném znění (dále jen „správní řád“).
Žalovaný setrval na svém názoru, že všechny podmínky pro vznik ručení byly splněny a zopakoval, že

Shodu s prvopisem potvrzuje

předmětem správního řízení bylo posouzení toho, zda byly u žalobce splněny podmínky pro vznik ručení, nikoliv toho, zda se žalobce dopustil přestupku dle § 140 odst. 1 písm. e) zákona o zaměstnanosti. Ručení u žalobce vzniklo v návaznosti na to, že vstoupil do smluvního vztahu se společností ESTAK STAV a posléze pracovníci této společnosti po dobu několika týdnů pracovali na pracovišti, kde žalobce vykonává svou podnikatelskou činnost, přičemž jak žalobce sám uvedl, byl to on osobně, kdo práci cizinců na pracovišti kontroloval a kdo je také školil z bezpečnosti práce. Žalobce tak přímo profitoval z práce dotčených cizinců, které mu na pracoviště poskytla společnost ESTAK STAV. Žalobce měl bezprostřední informace o tom, které osoby se na jeho pracovišti nacházejí, jak dlouho se zde nacházejí, přičemž sice měl ve smlouvě uvedeno, že práce má být vykonávána v souladu se zákonem o zaměstnanosti a zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), sám však žádnou kontrolu osob z hlediska splnění podmínek pro výkon práce neprováděl. Žalobce tak nevyňaložil žádnou péči, natož náležitou. Bylo na žalobci jako na samostatném podnikatelském subjektu, aby si zvolil, jakým konkrétním způsobem bude náležitou péči provádět. Správní orgány mohou následně toliko hodnotit, zda vynaložená péče byla náležitá. Žalobce by tedy musel nějaké mechanismy vůbec reálně uplatnit, aby správní orgány mohly jejich povahu zhodnotit v tom smyslu, zda žalobce vynaložil náležitou péči. Není obecnou povinností správních orgánů podnikatelskému subjektu, jenž působí na trhu práce v České republice, doporučovat, natož pak nařizovat, v čem by jeho náležitá péče měla spočívat. Je na žalobci, jaký konkrétní způsob pro realizaci své péče zvolí, jakož i to, zda při tom bude zpracovávat osobní údaje či nikoliv. Žalobci byla správními orgány v jejich rozhodnutích příkladmo předestřena různá opatření, i když to bylo nad rámec jejich povinností. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

4. U ústního jednání před krajským soudem dne 22. 10. 2025 účastníci setrvali na své dosavadní argumentaci.
5. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů dle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
6. Z obsahu správních spisů krajský soud zjistil, že správní orgán I. stupně provedl dne 6. 11. 2019 kontrolu u právnické osoby ESTAK STAV. Na základě kontrolních zjištění následně zahájil s touto společností přestupkové řízení, v němž byl dne 4. 8. 2022 vydán příkaz č. j. 20151/10.30/22-3, proti němuž nebyl podán odpor, tudíž příkaz dne 16. 8. 2022 nabyl právní moci. Příkazem byla společnost ESTAK STAV uznána vinnou ze spáchání přestupku dle § 140 odst. 1 písm. c) a písm. e) zákona o zaměstnanosti a byla jí uložena pokuta ve výši 490 000 Kč. Pokuta nebyla uhrazena. Dne 2. 11. 2022 bylo zahájeno správní řízení s žalobcem, když mu bylo doručeno Oznámení o zahájení správního řízení o vzniku ručení a o termínu provádění dokazování mimo ústní jednání ve věci toho, zda u žalobce vzniklo ručení za úhradu pokuty uložené přestupci. Na základě provedeného správního řízení správní orgán I. stupně vydal dne 17. 7. 2023 rozhodnutí, dle něhož ručení u žalobce vzniklo a žalobce je ručitelem společnosti ESTAK STAV dle § 141a odst. 1 věty první zákona o zaměstnanosti,

Shodu s prvopisem potvrzuje

v rozsahu do výše 290 000 Kč. Proti tomuto rozhodnutí žalobce podal odvolání, o kterém bylo rozhodnuto napadeným rozhodnutím.

7. Dle § 140 odst. 1 písm. e) zákona o zaměstnanosti, právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba se přestupku dopustí tím, že umožní výkon nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 3.
8. Dle § 5 písm. e) bodu 3 zákona o zaměstnanosti, nelegální prací je práce, která má znaky závislé práce podle § 2 odst. 1 zákoníku práce a je konána cizincem pro právnickou nebo fyzickou osobu bez platného oprávnění k pobytu na území České republiky, je-li podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky vyžadováno.
9. Dle § 141a odst. 1 zákona o zaměstnanosti, za úhradu pokuty uložené za přestupek podle § 139 odst. 1 písm. d) nebo f) nebo podle § 140 odst. 1 písm. c) nebo e) ručí právnická nebo fyzická osoba, které právnická nebo fyzická osoba, jež umožnila cizinci výkon nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 1, 2 nebo 3, poskytla v rámci obchodního vztahu plnění jako subdodavatel přímo nebo prostřednictvím jiné osoby; stejně ručí i prostředník. Ručení vzniká pouze v případě, pokud o nelegální práci podle § 5 písm. e) bodu 1, 2 nebo 3 tyto osoby věděly, nebo při vynaložení náležité péče vědět měly a mohly.
10. Žalobce v žalobce zejména namítl nesplnění podmínek pro vznik ručení, jelikož o nelegální práci nevěděl a vědět nemohl.
11. Krajský soud při posouzení věci vyšel z ustálené judikatury k otázce ručení podle § 141a odst. 1 zákona o zaměstnanosti.
12. Otázkou vzniku ručení podle § 141a zákona o zaměstnanosti se zabýval Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) v rozsudku ze dne 13. 1. 2023 č. j. 10 Ads 115/2021-48, v němž vymezil, že pro vznik ručení dle tohoto ustanovení je nutné splnit následující podmínky: 1. musí jít o úhradu nezaplacené pokuty za přestupek podle § 139 odst. 1 písm. f) nebo § 140 odst. 1 písm. e) zákona o zaměstnanosti; 2. povinnost ručení vzniká za právnickou nebo fyzickou osobu, která umožnila výkon nelegální práce cizinci podle § 5 písm. e) bodu 3 zákona o zaměstnanosti; 3. tato osoba je vůči ručiteli v postavení přímého subdodavatele nebo zprostředkujícího subdodavatele; 4. ručitel o výkonu nelegální práce věděl nebo při vynaložení náležité péče vědět měl a mohl.
13. NSS v odkazovaném rozsudku rovněž uvedl, že institut ručení byl do zákona o zaměstnanosti vložen zákonem č. 1/2012 Sb. Ustanovení § 141a zákona o zaměstnanosti představuje transpozici čl. 8 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/52/ES ze dne 18. 6. 2009, o minimálních normách pro sankce a o opatření vůči zaměstnavatelům neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí do českého právního řádu. Podle čl. 8 odst. 2 směrnice má za zaměstnávání neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí nést odpovědnost nejen hlavní dodavatel, ale i jakýkoli zprostředkující subdodavatel za předpokladu, že o zaměstnávání neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí věděl. Směrnice zároveň v čl. 8 odst. 4 umožňuje členským státům stanovit přísnější pravidla odpovědnosti těchto osob. Česká právní úprava připouští odpovědnost osoby subdodavatele nebo prostředníka i v případě zavinění ve formě nevědomé nedbalosti, což je přísnější než forma úmyslného zavinění podle směrnice (bod 30 rozsudku NSS sp. zn. 10 As 115/2021).

Shodu s prvopisem potvrzuje

14. Jelikož zákon o zaměstnanosti v § 141a odst. 1 větě druhé připouští možnost zprostit odpovědnosti toho, kdo prokáže náležitou péči, zabýval se NSS v odkazovaném rozsudku také vyložením pojmu „náležitá péče“ a dospěl k závěru, že pod vynaložením náležité péče si lze představit jakékoliv aktivní jednání, které by vedlo k prověření, zda mají cizinci povolení k pobytu nebo povolení k zaměstnání (srov. bod 28 rozsudku NSS sp. zn. 10 As 115/2021).
15. V nyní posuzované věci dle žalobního tvrzení nebyla splněna poslední z podmínek vzniku ručení, tj. vědomost žalobce o nelegální práci.
16. Splnění této podmínky se váže k pojmu náležité péče, kterou měl žalobce vynaložit, aby zabránil výkonu nelegální práce. Obsahem správního spisu má krajský soud za prokázané, že
v projednávané věci žalobcův dodavatel zaměstnával cizince bez příslušných povolení, čímž došlo k výkonu nelegální práce. Tento skutkový stav je od počátku nesporný. Dodavatel byl za tento skutek uznán pravomocně vinným z přestupku na úseku zaměstnanosti. Po žalobci bylo možné požadovat, aby projevil přinejmenším zájem na splnění podmínek pro zaměstnávání cizinců s cílem předejít nelegální práci. Jak již bylo výše zdůrazněno, pod pojmem náležité péče si lze představit jakékoli aktivní jednání žalobce, které by vedlo k prověření, zda mají cizinci povolení o pobytu nebo povolení k zaměstnání.
17. Z obsahu správního spisu však nevyplývá, že by žalobce kontroloval, zda osoby pracující na zakázce splňují všechny zákonem stanovené podmínky pro výkon práce. Byl to přitom sám žalobce, kdo výkon práce cizinců na pracovišti kontroloval, práci jim přiděloval a také je školil z bezpečnosti práce. Žalobce v průběhu správního řízení výslovně uvedl, že kontroly týkající se povolení k pobytu a pracovních povolení u zaměstnaných cizinců neprováděl.
18. Krajský soud proto vyhodnotil, že žalobce netvrdil a ani neprokázal, že by jakýmkoliv způsobem kontroloval, zda osoby pracující pro něj na základě smlouvy o dílo splňují zákonem stanovené podmínky pro výkon práce. Žalobce tedy byl v tomto ohledu zcela nečinný, takže lze uzavřít, že nevynaložil náležitou péči ve smyslu § 141a odst. 1 zákona o zaměstnanosti.
19. Krajský soud nesdílí žalobcův názor, že správní orgány rozhodly o jeho ručení na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Naplnění prvních tří podmínek pro vznik ručení je od počátku nesporné. Ke čtvrté podmínce žalobce po celou dobu správního řízení a také v žalobě konzistentně tvrdil, že dodané zaměstnance, ačkoliv musel vědět, že se jedná o cizince, žádným způsobem nekontroloval co do povolení k pobytu a povolení k výkonu práce. Krajský soud konstatuje, že závěry správních orgánů o naplnění 4. podmínky nezbytné pro vznik ručení jsou také podrobně a řádně odůvodněny (str. 5-6 prvostupňového rozhodnutí, str. 3-7 napadeného rozhodnutí).
20. Ve smlouvě o dílo, která je součástí správního spisu, není obsaženo prohlášení, že dodavatelská společnost a její zaměstnanci mají všechna potřebná povolení pro výkon práce na území ČR, jak se uvádí v žalobě. V čl. II, bodu 2.5. smlouvy je uvedeno: „*Dodavatel se dále zavazuje postupovat při realizaci všech činností dle této smlouvy v souladu s zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů a zákonem č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, obojí v platném znění.*“, což je nutno vyhodnotit jako zcela Shodu s prvopisem potvrzuje

obecné tvrzení, na jehož základě nelze učinit závěr, že dodaní zaměstnanci měli povolení k pobytu a pracovní povolení. S odkazem již výše zmiňovaný rozsudek NSS sp. zn. 10 As 115/2021 krajský soud zdůrazňuje, že ani smluvní přenos odpovědnosti na druhou smluvní stranu nezbavuje žalobce zákonné povinnosti náležité péče ve smyslu ust. § 141a odst. 1 zákona o zaměstnanosti.

21. Pokud jde o ústní ujištění, že dodaní zaměstnanci mají všechna potřebná povolení, jehož se mělo žalobci dostat ze strany údajného zástupce společnosti dodavatele I. H., nelze je považovat za relevantní. Dle veřejně dostupných informací z obchodního rejstříku osoba tohoto jména nikdy nebyla statutárním zástupcem dodavatelské společnosti. Společnost ESTAK STAV je po celou dobu své historie vlastněna osobami cizí státní příslušnosti a již tato skutečnost mohla vést žalobce ke zvýšené opatrnosti stran splnění všech požadavků českého právního řádu na zaměstnance poskytnuté touto společností.
22. Krajský soud na základě uvedeného uzavírá, že závěry správních orgánů obou stupňů shledal opodstatněnými, věcně správnými a přezkoumatelnými, když 4. podmínka pro vznik ručení žalobce byla naplněna. První žalobní bod krajský soud důvodným neshledal.
23. V dalším žalobním tvrzení žalobce brojil proti tomu, že mu žalovaný nesdělil, jakou konkrétní náležitou péči měl vynaložit k tomu, aby věděl o případném nelegálním zaměstnávání a namítl, že kdyby žalobce po zaměstnancích požadoval dokumenty obsahující osobní údaje, porušil by předpisy tyto údaje chránící (nařízení GDPR).
24. Krajský soud se plně ztotožňuje s žalovaným, že žádný právní předpis nestanovuje správním orgánům povinnost sdělit žalobci konkrétní způsoby, jakými lze vynaložit náležitou péči ve smyslu § 141a odst. 1 věty druhé zákona o zaměstnanosti (blíže rozsudky NSS sp. zn. 1 As 51/2010, publikovaný ve Sb. NSS pod č. 2235/2011 nebo sp. zn. 5 As 1/2010). Je věcí vlastního uvážení a bdělosti subjektu, jenž zaměstnává cizince, aby tuto zákonnou povinnost dokázal naplnit. Žalobce dle vlastního vyjádření žádné kontroly neprováděl, na svou povinnost tedy zcela rezignoval.
25. Nutno podotknout, že správní orgány žalobci nastínily možnosti náležité péče (např. na str. 6-7 napadeného rozhodnutí), což žalobce v žalobě také připustil. Žalovaný se tedy s odvolací námitkou vypořádal, stejně jako s námitkou týkající se GDPR, a to na str. 6 odst. 4 napadeného rozhodnutí odkazem na rozsudek NSS sp. zn. 10 As 115/2021 s tím, že ani NSS neshledává v kontrole cizinců, kterou je realizována náležitá péče ve smyslu § 141a odst. 1 zákona o zaměstnanosti, porušení zákona o ochraně osobních údajů. Na základě uvedeného krajský soud neshledal ani druhý žalobní bod opodstatněným.
26. Jelikož žaloba nebyla shledána důvodnou, krajský soud ji v souladu s ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
27. O nákladech řízení bylo rozhodnuto v souladu s ust. § 60 odst. 1 s. ř. s., když procesně úspěšnému žalovanému nevznikly s tímto soudním řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je **možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu.

Shodu s prvopisem potvrzuje

Ostrava 22. října 2025

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje